

Mindre Meddelelser.

Meteorstensfald ved Lanzenskirchen i Nedre-Østrig.

28. August Kl. 7,25 Aften blev der i Egnen omkring Lanzenkirchen (c. 8 km S. f. Wiener-Neustadt) iagttaget en Ildkugle med livlige Lys- og Lyd-virkninger. Banen viste sig som et svagt lysende Baand, som efter nogle Sekunders Forløb endte med en Eksplosion af Form som en lysende Skive; Lyset angives som hvidt, gulligt eller blaaligt; der blev ikke observeret Dannelse af Røg eller Hale. Forskellige Iagttagere hørte Detonationer som Kanonskud og derefter en knitrende, rullende Larm, andre havde Følelsen af, at noget fløj forbi deres Hoveder, hvorefter der pludselig kom et stærkt blaaligt Lys og en stærk Knagen.

Den næste Dag blev der paa en Eng ved Lanzenkirchen i en Fordybning paa c. 50 cm fundet en Meteorsten, der vejede c. 5 kg. 7. Oktober fandt man ved Frohsdorf (c. 2½ km N. Ø. for førnævnte Findested) en anden Meteorsten paa c. 2 kg.

(*Annalen des naturhist. Museum in Wien 1925, S. 190*).

Det dybeste Borehul i Verden.

Tidligere fandtes dette ved Czukow, S. f. Gleiwitz, i Øvre-Schlesien, 2240 M. dybt, nu er det 10 km S. f. Fairmont (Vest-Virginia). Boringen har været 3 Aar og vilde sikkert være bleven fortsat, om ikke Apparatet var gaaet i Stykker. Man er naaet ned til en Dybde af 2310 M. Boringen udførtes for at finde Petroleum, men dette lykkedes ikke. Temperaturen i den anførte Dybde beløb sig til 60°. Det eneste videnskabelige Resultat var et rigt Fund af interessante Fossilier.

(*Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin. Nr. 9—10, 1925*).

Den nederlandske Expedition til Centralasien

under Ledelse af Ægteparret Visser brød 25. April 1925 op fra Srinagar mod Nord og naaede 2. Maj den sydlige Fod af Himalayas Hovedkæde; efter Snevanskeligheder lykkedes det at overskride det 4150 M. høje Pas og komme til Gilgit. Ekspeditionen har haft meget Vrøvl med Bagagebærerne og Provianten, men fandt allerede i Hunzaflodens Gebet (Biflod til øvre Indus i højre Side) uventet lønnende Opgaver. Hunza modtager her mellem 36 og 37° n. Br. fra Øst en Del Tilløb (Kunds chirab, Guds chirab, Schimschal),

hvis Dale i Højbjærgene kun flygtig eller slet ikke har været besøgt af Europæere eller er bleven kortlagt. Det er meget vanskeligt at færdes i disse Sænkninger, idet man let risikerer, at Varmen hurtig smelter Isen og umuliggør al Passage. Ekspeditionen Visser har hovedsagelig besøgt den nordligste af disse Floder, Kundschirab (Engelsk: Khunjerab); den har haft Held til at trænge frem til et 5500 M. højt Pas mellem 6000 M. høje Toppe, hvorfra der var Indblik i en ny, stor Gletscherverden, sandsynligvis hørende til Indgangsgebetet til Oprang- og Mustagh Floderne. Hermed var man naaet til Vandskellet mellem Indusgebetet og det afløbsløse Centralasien, hvilket hidtil var ganske ukendt paa Strækningen fra det Sted, hvor det bøjer bort fra Karakorums Hovedkæde (45° 47' v. L.), og indtil det naar Hindukusch. Det lykkedes ogsaa Visser at følge Gudschirab og Schimschal til deres Kilder. Efter en kort Hvileperiode i Landsbyen Schimschal udforskedes endnu de Højbjærgene, som udfylder Vinklen mellem den nordlige Karakorum-Kæde og Hovedvandskellet; der findes flere Kæmpegletschere, den største c. 45 km lang. Man fik fastlagt Hovedvandskellet; det indeholder talrige Toppe paa 6000 M., den højeste anslaaes til 6700 M. I Kundschirab-Dalen fandtes en lille Gruppe Hyrder, der lever fuldstændig afsondrede fra den øvrige Verden.

Hele det undersøgte Gebet blev kortlagt af en indfødt Topograf, der ledsager Ekspeditionen i Stedet for dens egen schweiziske Topograf, som den indiske Regering ikke syntes om. De hidtil besøgte Gletschere synes alle at være i Tilbagegang med Undtagelse af én meget stor, der er i rask Udvikling.

(Hettner: *Geog. Zeitschr.*, 6. Heft 1925).

Tysk Dybhavsexpedition

16. April afgik en tysk Ekspedition ombord i „Meteor“ fra Wilhelmshafen; den bestod af Lederen, Prof. Merz, 3 Oceanografer, 1 Keramiker, 1 Geolog, 1 Mineralog, 1 Biolog og 3 Meteorologer; 9. Juni blev Prof. Merz dødsstyg, Kapt. Spiess har derefter varetaget Ledelsen.

Ekspeditionen skal i 2 Aar foretage Undersøgelser i det sydlige Atlanterhav fra 20° n. Br. til Antarktika, særlig angaaende den oceaniske horisontale og vertikale Vandcirkulation. I den Hensigt vil „Meteor“ tage 14 Tværprofiler i Atlanterhavet med 350 Stationer; paa disse forankres Skibet (dette er virkelig lykkedes paa 5500 M. Dybde), og der foretages Strømmaalinger og tages Vandprøver fra forskellige Dybder; foruden Vandundersøgelser gøres der kvantitative Undersøgelser over Havets Plakton og øvrige Dyr- og Planteliv og i Sammenhæng hermed over den biologiske Stofveksel i Havet; talrige Lodskud; Bundprøver optages og undersøges kemisk, biologisk og geologisk til Udforskning af Havbundens Morfologi og Geologi; talrige meteorologiske Observationer, ogsaa fra Draer og Balloner med selvregistrerende Instrumenter.

Indtil 27. August var der taget 2 Tværprofiler med 49 Stationer; det første paa 41°, det anedt mellem 30° og 25° s. Br. Den første Fart begyndte 3. Juni i Buenos Aires og endte 15. Juli i Kapstaden, den anden begyndte den 27. Juli og endte 27. August i Florianopolis (Syd-Brasilien). Vandprøverne bliver straks kemisk undersøgte og opbevares ikke til senere Analyse, hvorefter man venter sig meget m. H. t. Erkendelsen af Havets Kemi, dets Sammensætning og Stofveksel. Biologiske meteorologiske og særlig aerologiske Arbejder blev programmæssig gennemførte. 8. Sept. naaede „Meteor“